

Pénteki idő: Északnyugati és északi megyékben erős szél. Eső, az ország északnyugati részén, egyes helyeken havasodás, a hegyeken havazás. A hőmérséklet az északnyugati megyékben alacsony marad, az ország többi részén bizonytalan

Ára 10 fillér

MAGYAR LAJNA

T. Nemzeti Múzeum könyvtárának

BUDAPEST

X. évfolyam, 54 (2621) sz. Csütörtök

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 március 6

„A bolgár népet sohasem kormányaik vezették félre“

Az angol követ bejelentette Szófiából való távozását.

Bulgária nem fél az angol fenyegetésektől

Szófiából jelentik: (BTI) Szerdán az esti órákban a Bolgár Távirati Iroda bejelentette, hogy Randsi angol követ felkereste Filov miniszterelnököt és közölte vele, hogy Anglia diplomácia, képvisellete kormánya utasítására elhagyja Bulgária területét.

Anglia jegyzékben kifogásolja Bulgária magatartását.

Szófiából jelentik: (NTI) A jegyzék, amelyet a szófiai angol követ átnyújtott Filov miniszterelnöknek, a következőket sorolja fel az angol-bolgár diplomáciai kapcsolatok megszakításának megokolására:

1. Az angol kormány nem ért egyet Bulgáriának azzal a biztosítékával, hogy a német csapatok Bulgáriában fenntartják a Balkán békéjét.

2. Bulgária csatlakozása a háromhalmi egyezményhez és a német csapatok bevonulása a főoka Anglia elhatározásának. Anglia azt hiszi, hogy a német lépés célja kétségtelenül az, hogy Görögországot fenyegetse és

megtámadja.

A jegyzék szemére vetette a bolgár kormánynak, hogy támogatja a német szándékokat.

Távozás előtt nyilatkozott a szófiai angol követ.

Belgrádból jelentik: (Budapesti Tudósító) A Politika szófiai munkatársának nyilatkozott Randell angol követ.

— Mindig azt óhajtottuk — mondta — hogy megőrizzük valamennyi balkáni állam függetlenségét. Ebben az irányban sokat dolgoztunk és egyes államoknak sokat használtunk. Ebben az irányban fogunk továbbra is dolgozni. A szerencsétlenség az, hogy most háború van és nem lehet azokat az utakat járni, amelyeket eddig jártunk. Bulgáriával megszünt a diplomáciai kapcsolat és ezért nem maradhatok tovább az országban. A magunk részéről mindent megtettünk. Sajnos, nem sikerült, azonban nem én vagyok a hibás.

te, hogy a kormány Bulgariát ellenséges megszállás alatt álló országnak tekinti és valamennyi bolgár eredetű, vagy bolgár tulajdonban levő árut elköbozza.

48 óra alatt berendezték a németek bulgáriai repülőtámaszpontjait.

Budapest. A Mai Nap írja: Belgrádból jelentik: A Politika jelenti Romából: A Stampa kiküldött munkatársa szerint a német csapatoknak a bolgár-görög határmenti elhelyezését a német főparancsnokság nem egészen két nap alatt végrehajtotta. 48 óra alatt berendezték a német repülő támaszpontját. A főparancsnokságot Lissz táborszernagy vette át és melléje Ribbentrop Benecker meghatalmazott minisztert rendelte ki

A németek bulgáriai felvonulása után gondolkodási időt adtak Görögországnak.

Berlinből jelentik: A német hadseregnek a görög határon történt felvonulása utáni szünetet azzal magyarázzák, hogy időt akarnak adni Görögországnak, hogy számbavegye a történeteket és így hozza meg a döntést.

Görögország megerősíti bulgáriai határát.

Zürichből jelentik: Ideérkezett jelentések szerint a görögök újabb tartalékosokat hívtak be és az alban harc-térről a katonákat a görög-bolgár határra küldik

viszilyt erre a területre is kiterjeszteti.

Anglia ellenséges megszállás alatt állónak tekinti Bulgariát.

Londonból jelentik: (Reuter) A hadigazdálkodási minisztérium bejelentet-

Görögországi tárgyalásai után Eden Kairóba utazott

Athénből jelenti a Reuter: Eden és Dill megbeszélései a görög miniszterelnökkel befejeződtek. Eden külügyminiszter a brit bizottsággal haladéktalanul továbbutazik Kairóba.

Athénből jelenti a Görög Távirati Iroda: Eden és Dill tábornok athéni látogatásáról a következő közleményt adták ki:

Eden és Dill tábornok március 2-án

hivatalos látogatásra Athénbe érkezett, a király és a miniszterelnök fogadta őket. Hosszas tárgyalásokat folytattak. A két kormány részéről aprólékosan megvizsgálták a balkáni helyzetet. Minden erőfeszítésük arra irányul, hogy a Balkánon elkerüljék a háború kiterjesztését. A vezető férfiak mindenben tökéletesen egyet értek.

Franciaország és Thaiföld elfogadták a japán javaslatokat

Tokióból jelentik: (Reuter) A Domei-iroda jelentése szerint Franciaország és Thaiföld közös hivatalos közleményt adtak ki arról, hogy Indokina-

Thaiföld viszalyának elsimítására tett japán javaslat lényeges pontjaira nézve sikerült felfogásukat Cszhangba hozni.

Nagyvárad a harmadik osztályon

Irta: dr. Kaczián Kálmán
a Háztulajdonosok Szövetségének társelnöke

A városok lakbér beosztása kellemtelen meglepetéssel szolgált városunk lakosságának. A visszatérés után ez volt az első és reméljük utolsó esemény, mely az új berendezkedésben csalódást hozott. Nagyvárad városának a II. és nem a III-ik lakbér osztályban van helye, hova ez év január havában osztotta a legfelsőbb közigazgatás. A város multja nem érdemelte meg a lebecsülést. Jelenben a szükség parancsolja, hogy magasabb fizetési fokozatba soroltassék és jövője az elmúlt 21 évi Jerongyolódásból való mielőbbi kilábolás végett követeli ezt.

A közeli napokban kiváló ironónk Gulácsy Irén tollából két cikk jelent meg, amely a város multjának a többi magyarországi városok közül kiemelkedő városias iramát ismertette. Hú metszetét adta annak a képnek, melybe a város a román impérium pusztítása során züllött és az ironó Várad iránt érző meleg szívvel reméli azt a közeli jövőt, amikor Várad városi élete ismét a régi lesz, amikor újból az élre kerül a városok nemes versenyében.

A háború előtti években Nagyvárad már bejutott a második lakbér osztályba. Emlékezetem szerint Dr. Hoványi Géza, városunk akkori képviselőjének érdeme volt, hogy a III-ik osztályból a II-ikba került.

A háború előtti osztálybesorozás szerint II. lakbér osztályu városok voltak:

Arad, Brassó, Debrecen, Győr, Kassa, Kolozsvár, Miskolc, Nagyvárad, Pozsony, Szeged, Szombathely, Temesvár.

Ugyanakkor harmadik lakbér osztályuak voltak a következő városok: Czegled, Dész, Dombóvár, Hatvan, Hódmező-Vásárhely, Kaposvár, Kecskemét, Komárom, Losonc, Lugos, Máramarosziget, Nagybecskerek, Nagykanizsa, Nagyszében, Nagyszombat, Nyiregyháza, Nyitra, Pancsova, Pápa, Pécs, Pöstyén, Püspökladány, Sátoraljaújhely, Sopron, Szabadka, Szatmárnemét, Székesfehérvár, Szolnok, Trecsén, Ujpest, Ujvidék, Versecz, Zombor, Zsolna

Ha végignézzük e névsort, nem kell hozzá városunk elfogult szeretete, hogy meggyőződéssel állítsuk: Nagyváradnak a II-ik fokozatban van helye. Nem akarok itt összehasonlítást tenni a két különböző fokozatban levő városok között, de ha a II-ik osztályban foglalt városok között fokozat leszállítást kellene tenni, úgy nem Nagyvárad lenne az első, melynek a III-ikban találnák a helyét.

Városépítési érdek

A letűnt román közigazgatás adóztatása lecsúsztabban a háztulajdo-

nosokat, helyesebben a nem román háztulajdonosokat sújtotta. Az „egyenlőben adóztatás” elve alapján a román háztulajdonosok annyi adóalapot vallottak be, amennyi jól esett. A nem román háztulajdonosok adóalapja, vagy jóval magasabb volt, mint a tényleges házbérfelvétele, vagy annak megfelelő. Ez utóbbi esetben ám meg kellett győzni igazságtól az adókielölő bizottság pénzügyi tagjait és ez pénzbe került. A nem román háztulajdonosok így kisebb hasznát látták házuk jövedelmének, tehát kevesebbet is fordíthatnak házuk karbantartására. Ehez számítható, hogy a legtöbb kisebbségi háztulajdonosnak a házbéren kívül más jövedelme nem volt és a hivatásokból kinyugdíjazott, sőt onnan minden nyugdíj nélkül nyelvizsgán elbuktatott tisztviselők, kik kis magánházzal bírtak, — nem voltak képesek házaikat jókarban tartani.

Megdöbbenéssel nézi mindenki, aki, mint idegen kerül városunkba, hogy nemcsak házak tömege, de egész utcasorok vannak, amelyek az elhagyatottság szomorú képét mutatják.

Itt vannak csaknem a járhatatlanságig lenyűt utcáink, melyek pengőben milliókat követelnek. Ugy az utcák, mint a házak jókarba tétele közvetlenül a háztulajdonosokat terheli, kik azt a lakókra kell, hogy részben áthárítsák. De egyáltalán nem lehet a háztulajdonosoktól e javításokra szükséges összeget remélni, ha bérlők fizetőképessége leszűnt, mert alacsonyabb osztály lakbérért kapják, mint amellyel az általuk bírt lakás, illetve házbérfelvétele anyagi leromlása nélkül jókarban tartható. Itt számításba veszem azt az okos és mély szociális elgondolásból született rendeletet, mely bizonyos nagyobb méretű átalakítási és javítási munkák elvégzésénél a házakra nézve igen lényeges adómentességet biztosít. Azonban nyomott házbérek mellett, — amit a harmadik fokozat jelent, — a nagyváradi házak és utcák sem jókarba nem hozhatók, sem nem tarthatók abban. Az az előny ugyanis, amit a házak jókarba hozásánál adóelengedés, vagy mentesség jelenteni fog, elenyésző kicsi lesz, azzal a városi adóval szemben, mi az utcák, közművek jókarba hozatala igényel.

A város új lakói

Az idehelyezett tisztviselőkre, ezek közül is azokra gondolok, kik még ezután hoznák ide családjaikat, sőt még csak ezután lesznek idehelyezve. Igen nagy azoknak a tisztviselő családoknak száma, kiknek pár hónapra belül Nagyváradra be kell költözni. Itt még nagy lakáshiány fenyeget. A megüresedő kevés lakásra számos pályázó lesz és ha a jobban kereső szabad foglalkozású bérlő a gyenge lakbérosztályzatú tisztviselővel kerül szembe, úgy nem lehet kétséges, hogy vesztesen a tisztviselő ke-

35 perc **Kolozsvár**
70 perc **Budapest**
85 perc **Marosvásárhely**
repülőgéppel.

A Magyar Légiforgalmi r. t.
Járatai télen is közlekednek.
Felvilágosítás: Rákóczi út 10. sz.
Telefon: 11-17

rül ki a küzdelemből. Magasabb lakbérosztályban levő tisztviselő feltétlenül előnyben van, mert legjobb bérlőknek mindig a köztisztviselőt tartottuk, aki a lakbért pontosan fizetheti, mert így is kapja és ezért ha valamivel kevesebbet, de szabadfoglalkozású bérlővel szemben még olcsóbban is megkaphatja a lakást. A III. lakbérosztályú tisztviselő azonban lemarad a jobban fizető szabadfoglalkozású bérlővel szemben. És ekkor már nem segít más, mint a lakáshivatal, melynek működése a múltból nem a legkedvesebb emlékeket hagyta reánk.

Nagyvárad drága város

Városunk az impériumváltozások során mindig határváros lett. Eöb nyugatnál, most keletnél húzódik mellette a „gránic”, ami azt jelenti, hogy úgy a trianoni, mint bécsi új határ jökora darabot szel le abból a környékből, mely a várad piacra hozta feleslegét.

A trianoni határral elvesztettük Bihar megye magyarlakta részét. A trianoni határ megvonása előtt a várad piacra jött a derekei hagyma és a nagyharsányi káposzta. Ide szállított nemcsak Biharmegye legnyugatibb része, de vásárainkon a debreceni mézeskalácsosok is felültették sűtraikat.

Amint a trianoni határral elvesz-

tek, a bécsi döntéssel úgy kellett volna ezeknek visszatérni. Így hittük és nem így történt. Nyugat-Bihar Nagyváradtól elvágyva, felszívódott a trianoni Magyarország szomszédos részeihez. Évekig tartott, míg e folyamat végbement. Ez évek alatt sokat károsodott piac hiányában a bihari csonk, de az élet kiverekedte a maga útjait. Sokban segített az anyaországban előrehaladottabb szövetkezeti rendszer is, mely lehetővé tette az elárult bihari rész termelőinek, hogy termékeiket a fővárosba feljuttassák és a kereskedelem a szomszédos Hajdu és Békés vármegyébe beszervezte a csonka magyar Bihar termelőit.

A trianoni magyar Bihar megye termékeit Nagyvárad elvesztette. Valami visszatér még, de a termelőknél azt az egészét, ami a Trianon előtt csak Váradot ismerte piacának, azt nem kapjuk vissza soha.

A nyugati Bihar után a bécsi döntéssel a keleti Bihar vesztette el Várad. Elelmiszerekben az elvesztett keleti rész a tej, baromfi, tojás és hús beszerzésénél jelent piacunknak súlyos veszteséget. Ezeknek pótlása nem lesz könnyű feladat. Különösen a boromfinál és tojásnál, mert ha ezek vonatra kerülnek, úgy azokat már nem Váradon, hanem legalább is egy országhatáron túl pakolják ki. A tűzifánál is feltétlenül drágulással

kell számolnunk, mert a fatermelő közeli vidék, — ahonnan még tengeren is bejutott a fa, — lemaradt és messzi vidék vasúti fuvarját kell majd megfizetni.

Aradnak elvesztése is súlyosan érinti piacunkat, mert a primőr zöldséget és olcsó korai sárgadinnyét innen kaptuk.

Nagyvárad megdrágulása elsősorban a tisztviselőket és ezek között is különösen azokat érinti, akik idegenből jöttek, akik teljesen a piacról élnek és termelővel közvetlen kapcsolatuk nincs, még nem is lehet. Itteni őslakosnak rokon, baráti kapcsolata révén még kerülhet olcsóbb beszerzésre alkalom. A várad szőlőhegyből egy kis darab tulajdona még a gyümölcs, szőlő, zöldségféle beszerzésénél nagy megtakarítást jelent. Az idegenből jött tisztviselő azonban sokkal rosszabb helyzetben van, mint ha Pestre került volna. A vidéki város hátrányát megkapta az alacsony lakbérosztállyal és nélkülözői a piacról azt az olcsóságot, amit egy vármegyei székfelnégynek nagy termelő körzete biztosít.

Nemcsak helyi érdek, de a városok fejlődéséhez fűződő országos érdek is, hogy a most felhozottakat illetékes helyen figyelembe vegyék és Nagyváradot visszaállítsák a 27 év előtt már megvolt második lakbérosztályba.

A parlament elé kerül a közellátási visszaéléseket büntető törvényjavaslat

Szabályozzák a készletek elosztását is. — Zár alá vették a mosószappankészleteket

Budapest. MTI jelenti: A közeljövőben a parlament elé kerül a közellátással kapcsolatos visszaélések hatályosabb üldözéséről szóló törvényjavaslat. Ez a javaslat szigorú büntetést ró mindazokra, akik a közellátással kapcsolatban nyerészkedésre, meg nem engedett hasznokra próbálnak szert tenni.

Szabályozzák a készletek megfelelő elosztását. Az áruhalmozást szigorúan üldözik és kizárnak minden néven nevezendő spekulatív lehetőséget a közellátásból.

ként öt kilót meghaladó készletet az irodának akkor is be kell jelenteni, ha azt házilag állították elő.

Végül a mosószappan kiskereskedői kijelöléséről intézkedik a rendelet. Ezt a kijelölést a törvényhatóságok tisztviselői végzik.

A mosószappan kereskedői forgalmának szabályozása

Budapest, a MTI jelenti: A Budapesti Közlöny mai számában jelenik meg a m. kir. közellátásügyi miniszter rendelete a mosószappan kereskedői forgalmának szabályozásáról. A mosószappanellátottok és nagykereskedők a jelen rendelettel zár alá helyezett készleteket március 14-ig kötelesek bejelenteni a most felállított mosószappan-nyilvántartási irodának (Budapest VI. Benczur-u. 13). A készletekben beállott változásokat minden hónap 10-ig ugyan-csak be kell jelenteni.

A zár alá vett készletekből mosószappan kereskedői forgalomba csak az iroda engedélyével kerülhet. Fogyasztó részről a mosószappan vásárlásához engedély nem szükséges, de a fogyasztók általában csak kiskereskedőtől vásárolhatnak. A mosószappan kereskedői szétosztását a rendelet úgy szabályozza, hogy szappannagykereskedői körzeteket állapít meg, amely körzeti beosztás azonos a cukor-nagykereskedői körzetekkel.

A rendelet a magánháztartásokban tartható mosószappankészletek mennyiségét fejenként két kilóban állapí-

totta meg. Akinek ennél nagyobb készlete van, mindaddig nem vásárolhat mosószappant, míg készlete két kiló alá nem csökken. Az pedig, akinek készlete fejenként az öt kilót is meghaladja, az ezen felüli mennyiséget köteles nyolc nap alatt ajánlott levélben az irodának bejelenteni.

Ezeket a készleteket az iroda igénybe veheti. A rendeletnek a készletbejelentésre és a zár alá vételre vonatkozó intézkedései általában nem vonatkoznak a háztartás vagy gazdaság rendes szükségletét meg nem haladó mennyiségben házilag előállított mosószappanra, de a személyn-

Az iparügyi miniszter látogatása a mütalpbörgyárakban

Budapest. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Varga József iparügyi miniszter március 5-én délelőtt meglátogatta a Strifler féle mütalpgyárat és a Wolfner börgyárat, ahol az utóbbi időben sertésbörnek talpbőrre való feldolgozásával foglalkoznak. A miniszter mindkét telepen behatóan tájékozódott a munka előhaladása felől.

Szakértők szerint a mütalpbör be fog válni a használatban és a sertésbörből készült talp is igen megfelelő lesz. Megközelíti a marhabörből készült talp minőségét, különösen vízáteresztőképesség szempontjából egyenértékű a marhatalpbörrel.

Nagyvárad tűzifanagykereskedői központ

Budapest, a MTI jelenti: A közellátásügyi miniszter rendeletet adott ki a tűzifa nagykereskedői körzeteknek a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi ország-
részekben való szabályozásáról. A rendelet a kihirdetés napján lép életbe. A nagyváradi körzet: Nagyvárad

törvényhatósági jogú város, beregnyóiújfalusi járás, biharkeresztesi járás, cseffai járás, derekei járás, élesdi járás, érmihályfalvai járás, margittai járás, a nagyszalontai járás, ből: Madarász, Marciháza és Nagyszalonta, nagyváradi járás, szalárdi járás, székelyhídi járás.

A német-román gazdasági kapcsolatok kimélyítéséről tárgyaltak Bécsben

Bukarest megnyugvással figyelte Göring és Antonescu találkozóját

Belgrádból jelentik: A Politika berlini jelentése szerint Antonescu és Göring találkozásával kapcsolatban a német fővárosban rámutatnak arra, hogy Göring a négyéves gazdasági terv végrehajtója és mint ilyen a német-román gazdasági kapcsolatok kimélyítéséről tárgyalt Antonescu államvezetővel.

Bukarestből jelentik: (MTL) A bu-

karesti lapok Göring és Antonescu 5-i találkozásával foglalkoznak. Ez alkalommal a Belvedere-palotában hosszas megbeszélést folytattak, amelyek főcélja a közös gazdaságpolitikai kérdések rendezése volt. A megbeszélések a szoros német-román együttműködés jegyében folytak. A tárgyalások Bukarestben nagy megnyugvást keltek.

Amerika munkássága sztrájkokkal küzd a háború ellen

A legnagyobb pensylvániai acélüzemben megállott a munka

Newyorkból jelentik: (NTI) Igen sok északamerikai sztrájkról érkezett hír. A Steel Rt. valamennyi munkása abbahagyta a munkát. A gyár 12 romboló építéséhez szállít anyagot. Birminghamban csütörtökön sok munkás be-szűntette a munkát. A sztrájkoló munkások gyárának több mint 100 millió dollár értékű rendelése van az Egyesült Államok tengerészete számára. Mindkét gyárban több mint 1200 munkás lépett sztrájkba. Baltimoreban 1200 tetőfedő munkás megtagadta a munka folytatását. A hajóhad számára dolgoztak. Mindezekben az esetekben valamennyi közvetítési kísérlet eredménytelen volt. A bermudai szigetek-

re az új amerikai tengerészeti és légitámaszpontok építésére szánt anyagot, nem rakták még ki, mert a dokkmunkások sztrájkba léptek. Bérüknek 30 százalékos emelését kérik.

Newyorkból jelentik: (NTI) Mint a pensylvániai Midlandból jelentik a Pittsburg-Cruible acélüzemekben a munka gyakorlatilag megállott. A Cio szakszervezet tagjai öröket állítottak a gyár kapui elé és felszólították a munkásokat, hogy ne foglalják el munkahelyeiket. Ennek következtében teljesen megszűnt a munka. A két üzemben acélbomba-köppőnyegeket készítettek Anglia és az Egyesült Államok számára.

A visszatért területek a legfelsőbb állami számvevőszék jelentéseiben

A képviselőház mai ülése

Budapestről jelentik: (MTI) A képviselőház egy heti szünet után csütörtökön ülést tartott. Tassnádai-Nagy András elnök egy negyed 11 órakor nyitotta meg az ülést. Tudomására hozta a háznak, hogy Strobl Miksa János a Házhoz intézett egy beadványában megsértette a képviselőházat. Az elnök engedélyt kért a Háztól, hogy a feljelentést megtegye. Ezután vitéz Zerinváry Szilárd előadó, a mentelmi bizottság jelentését terjesztette be, majd áttértek a napirend tárgyalására.

Pap Elemér előadó ismertette a pénzügyminiszter két törvényjavaslatát a Német birodalommal 1938 december 10-én kötött adóügyi egyezmények, valamint a Windershall A. G. berlini cég által alapítandó magyar részvénytársaság részére biztosított adók és illetékek kedvezmények be-cikkelyezéséről. A Ház a javaslatokat vita nélkül általánosságban elfogadta.

Vitéz dr. Téglás Béla ismertette a legfőbb állami számvevőszék jelentését az 1938-39. évi zárszámadásról és a törvényhozás által 1938-39. költségvetési évről engedélyezett hitelekkel szemben az első és második félév végén mu-

tatózó megállapításokról. Megállapította, hogy ez az első zárszámadás, amely a Felvidékkel és Kárpátaljával megnagyobbodott ország háztartásáról ad számot. Ezt figyelembe kell venni az eredmények megítélésénél és a költségvetéssel való összehasonlításnál. Megnyugvással jelenti ki, hogy a legfelsőbb számvevőszék a zárszámadás elkészítésében és előterjesztésében a törvényes kötelezettségeknek eleget tett.

Magyarország és Jugoszlávia között új korszak indult meg

Európa felépítésére új munka indult meg

Belgrádból jelentik: (MTI) „Belgrád és Budapest végleg megegyeztek a dunai együttműködés közös tervében” címmel, a Samouprava című lap a jugoszláv radikális párt vezetőlapja. Vezércikként közöl. A lap megállapítja, hogy Magyarország és Jugoszlávia között az örök barátsági szerződés olyan

körülmények között jött létre, hogy egyik oldalon sem lehet kétség, annak őszinte végrehajtása tekintetében. A két nép között új korszak indult meg, a megismerés és közös munka korszaka amely a két népet az új Európa felépítésére, vállvetett munkába állítja.

Pannonia Kávéház Étterem

10 drb-os jegyfüzet vásárlásnál kedvezményes reggeli és vacsora előfizetések.

Házunkivüli ebéd vagy vacsora személyenként P 1'50.
Kétszemélyes, bőséges adagolás P 2'50.

Ma és minden este **Emőd Zsófia** közkezdvelt hegedű-művésznő hangversenyez

Igazgató Nedelkó János vendéglőmester.

Nyilatkozik a polgármester a budapesti út eredményéről

A városi nyugdíjasokat a jövőben az állam fizeti. Fontos közellátási és közigazgatási kérdéseket tárgyaltak a miniszteriumokban

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Hlatky Endre főispán és dr. Soós István polgármester egy heti távollét után hazaérkeztek. Mint ismeretes, a polgármester Székesfehérváron tartott előadást városunkról. A főispán és a polgármester székesfehérvári útjukat felhasználták arra, hogy Budapesten több fontos közérdekű ügyben eljárjanak. Utjuk eredményéről a polgármester a következőket mondotta:

— Budapesten főleg két fontos ügyet tárgyaltunk meg és intéztünk el. Az egyik nagyfontosságú ügy, a közellátás kérdése és pedig a város zsréllátásának biztosítása. E tekintetben megállapodást kötöttem 3.000 sertés kihizlalására vonatkozólag, amely megállapodást úgy a Közellátási miniszterium, mint a belügyminiszterium jóváhagyta és így ezen az alapon remélhetőleg a város zsréllátásának biztosítása éppen a legkritikusabb időben meg fog történni.

— Letárgyaltuk azután a költségvetés-tervezetet is, amelyen felkérésünkre résztvett Csütöry Emil polgármester is. A költségelőirányzatot, amelyet csak nyers formájában mutattunk be, úgy a belügyminiszterium, mint az összes illetékes közegek elvben elfogadták és az ő általuk megadott irányítások alapján, most már végleges tervezet formájába fogjuk átönteneni, hogy az a törvényhatósági bizottság elé legyen terjeszthető.

— Egy örömdetes hírt közöltek velünk és pedig azt, hogy a városi nyugdíjasokat a jövőben az állam fogja fizetni. Így a városi pénztár elég tekintélyes összegektől szabadul e tekintetben.

— A földművelésügyi miniszteriumban eljárunk a város részére erdő-kitermelési jog megszerzése tekintetében, a vallás és közoktatásügyi miniszteriumban pedig eljárunk az iparostanonciskola ügyében. Fontos

tárgyalásokat folytattunk az üzemi tarifa-ügyben is, amely tekintetben az iparügyi miniszterium és a belügyminiszterium fogja eldönteni, hogy a városi üzemek tarifális kérdése miként módosul, figyelembe véve a jelenlegi helyzetet, az anyag és munkabérek emelkedését.

— A városnál megüresedett tisztviselői állások betöltésére tettünk javaslatot a főispán úrral, amelynek alapján rövidesen megtörténnek a kinevezések az üresedésben levő állásokra.

— Igen fontos tárgyalásokat folytattunk a miniszterelnökségen és a Család és Népvédelmi Alapnál a nagyváradi inségmunkások további foglalkoztatása ügyében és az ehhez szükséges pénzbeli támogatás megadása tekintetében. Remélhetőleg előterjesztésünk alapján a kormány megadja a lehetőségét, hogy az inségmunka továbbfolytatásával addig is, amíg a nyári időjárás bekövetkezik, foglalkoztatni tudjuk a munkanélkülieket.

— Ezenkívül még számtalan adminisztratív jellegű ügyet intéztünk el különböző miniszteriumokban.

— Végül eljártunk az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatalnál, ahol kértük, hogy Nagyvárad városát kapcsolják be az idegenforgalmi propagandába és megállapodtam, hogy a hivatal segítségét fog nyújtani e tekintetben. Részt fogunk venni legközelebb már a nemzetközi vásáron a városok propagatív pavilonja keretében, ezenkívül pénzbeli támogatást is kapunk propagandafüzetek kiadására és kilátásba helyezték Nagyváradon egy turistaszálloda felállítását is.

Felhívás a nyugdíjasokhoz!

Nagyvárad város polgármesteri hivatala 903-1941. szám alatt az alábbi hirdetményt bocsátotta ki:

Tudomására hozom mindazoknak, akik a városházán nyugdíjuk rendezéséhez szükséges nyomtatványokat átvették és azokat megfelelően kitöltötték és a szükséges okmányokkal kelően felszerelték, hogy a folyamodvány őrlepet és mellékleteit egyelőre naponta délután 5-7 óráig (szombat kivételével) a városházán I. em. 6 szám alatt nyújthatják be. Március 10-től kezdődőleg a folyamodványok délelőtt 10-14 órák között nyújthatók be.

Nagyvárad, 1941. március 5.
Dr. SOÓS, sk. polgármester.

Napról-napra fogy

a bukaresti magyarság létszáma

A zsidók ellen irányuló zavargások elviharzottak a bukaresti magyarság mellett

Folyton érkeznek bukaresti és általában okiráltságbeli magyarok a felszabadult erdélyi területekre. A bukaresti magyar követség más elbírálás alá veszi ezeket a hazatérőket, mint a román megszállás alatt maradt erdélyi területek magyar lakosságának ügyét és minden kérelmezőnek kiadja a hazatérési bizonyítványt, amivel aztán lehetővé válik áthonosodásuk. Tegnap a bukaresti magyar társadalom egyik ismert személyisége érkezett Nagyváradra, aki érdekes híradással szolgált az ottani magyarság helyzetéről.

A bukaresti magyarság létszáma

Állandóan rohamosan apad. Ma egy éve, mikor még nem értek el Délkelet-Európáig az európai nyugtalanság hullámai, 80-100 ezer lélekre becsülték a bukaresti magyarság számát. A nyár folyamán, midőn a délkelet-európai újrendezés kilátásai szinte napról-napra bizonyosabbakká váltak, nagy munkástömegek indultak el a román fővárosból erdélyi otthonaik felé s a bécsi döntést megelőző és az azt követő napokban özönnél vándoroltak vissza Erdélybe a bukaresti magyarok. Ez a visszavándorlás annyira érezhetővé vált a román főváros magyarságának életében, hogy erről — a régi értelemben — alig lehet ma már beszélni. Az újonnan létesült magyar egyházak és egyházi jellegű magyar társadalmi mozgalmak válságba jutottak s a legjobban megszervezett, legtöbb magyar hírnevet felmutató felekezet, a református egyház is kénytelen volt szűkebb keretek közé vonni működését.

Az egyesületek

amelyek a harmincas években nagy virágzásnak indultak és sokirányú tevékenységet fejtettek ki, a taglétszám megfogytakozása következtében csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudják fenntartani a folytonosságot. Nehézíti működésüket, hogy a vasgárdista uralom idejében semmiféle összejövetel rendezésére nem kaptak engedélyt s ebben a tekintetben ma, a legionisták bukása után sem javult a helyzet. A katonai parancsnokságok szóba sem állanak a magyar vezetőkkel s egyelőre gondolni sem lehet arra, hogy közművelődési és általában társadalomszervező munkát fejtsenek ki. A legrégebb magyar egyesületnek, a Magyar Társulatnak székháza megvan még, de ennek a nagyjelentőségű magyar közületnek a

tevékenysége is azokra a körülményekre zsugorodik, amelyeken az úgynevezett „régik magyarok”, a törzsközsök bukaresti lakosokká vált idős iparosok billárdozgatni, kártyáztatni gyűlnek össze, hasonlíthatatlanul kisebb számban, mint azelőtt. Az utóbbi hónapokban még szokott havi választmányi üléseit sem tarthatta meg a Magyar Társulat, mert erre sem kapott engedélyt.

Az ideai farsang is

szomorú volt emiatt. Más években egymást érték Bukarestben a különböző magyar egyesületek mulatságai, a diákbál, a dálárda bálja, a Magyar Társulat, a négy magyar egyház és az újságírók mulatságai, úgy hogy egyesületekkel érkezteleken kellett beosztani a farsangi időszaknak bárendezésre alkalmas napjait, valamint a magyarok számára elérhető termeket, nehogy egymást üssék a magyar rendezmények. Az idén nem volt egyetlen magyar mulatság sem egész farsang alatt: teadélutánok és más hasonló összejövetelek se voltak sehol, nem működtek a jótékonyági intézmények, szöneteltek a szegényakciók és az iskola is, ahol tavaly még 300 magyar növendék tanult, harmadára csökkent a növekedélszámmal működik.

Szabó István,

aki hosszú időn át nagy tapintattal és bizonyos kényszerű megalkuvások ellenére is erőteljes magyar szellemben vezette a Magyar Társulatot, több évi betegség után a napokban meghalt. Vele a világháború előtt Bukarestbe települt magyarok legnagyobb tekintélyű képviselője szállt sírba. Fakereskedő volt, de betegsége miatt már évekkal ezelőtt át kellett adnia tisztségét. A társulat ügyei iránt azonban, amelynek két évtizeden át elnöke volt, ágyhoz szegedten is, önludata utolsó fellobbanásáig meleg érdeklődést tanúsított s a román főváros magyarjai nagy részvétel kísérték ki a katolikus temetőbe. A huszas és harmincas évek bukaresti magyar életének ismerői kegyelettel fognak emlékezni rá.

A Magyar Népközösség,

amely a trianoni határok összeomlását megelőző mintegy másfél esztendő alatt jelentős társadalomszervező munkát végzett a román fővárosban ma is működik. Vezetői és legmunkásabb tagjai Erdélybe költözködtek ugyan, de a népközösségi iroda folytatja tevékenységét. Igaz ugyan, hogy ez jobbára a hazatérők útbaigazítására szorítkozik. Naponta mintegy 40-50 hazatérő bukaresti magyar ügyében jár el az iroda s ez a szám látványos nyújt arról, hogy milyen rohamosan apad azoknak a magyaroknak a létszáma, akik eddig Bukarestben keresték meg a kenyerüket. Nem is annyira a munkahiány okozta ezt, hiszen a magyar munkásoknak, a magyar szakképzettségűeknek sem tudják nélkülözni Bukarest, úgyannyira, hogy a magyarokkal szemben megnyilvánuló ellenőrzés

dacára is magyar konjunkturáról lehetne ma beszélni a román fővárosban. De a zaklatások, amelyekkel a bukaresti magyarok lépten-nyomon találkozhatnak és a jövő bizonytalansága mégis távozásra kényszeríti azokat is, akik anyagi tekintetben egészen jól megtalálják ott a számításhukat.

A zavargások idején

a bukaresti magyarságnak nem volt különösebb bántódása. Mindenki igyekezett olyan távol tartani magát az eseményektől, amennyire ezt napi foglalkozása megengedte. A zsidók ellen irányuló népharag azonban elviharzott a magyarság mellett és a bukaresti magyarság vezetői nem tudnak olyan kilengésekről, amelyeknek magyarok estek volna áldozatul. Két halálesetet mégis feljegyeztek. Két magyar ember az utcai harcok alkalmával akaratlanul és végtetszerűen a küzdelmek színtereinek kö-

zelébe sodródott és halálos golyók érték őket. Mindenesetre történtek olyan események, amelyek nem voltak alkalmasak arra, hogy a bukaresti magyarokban az életbiztonság érzetét keltsék, s ezek is ama indokok közé tartoznak, amelyek igen sok, egyébként jól kereső magyarban a hazatérés szándékát érezték meg.

A hibontakozást

egyelőre még senki sem látja. Nem lehet állítani, hogy a Vasgárda végleg felmorzsolódott volna és hogy a legionista szellem kialudt volna a románság többségének lelkében. A most lefolytatott népszavazás nem nyújthat tiszta képet erről. Azért nem lehet jóslatokba bocsátkozni a román államélet jövő kialakulásai felől, s így annak megállapítása is korai volna még, hogy mi történjék az okiráltsági és különösképpen a bukaresti magyarsággal. Ez a kérdés egyébként nemcsak a román belpolitikára, hanem a nemzetközi események függvénye marad továbbra is. Addig amíg a jelenlegi határok fennállnak és a romániai Erdélyben félmillió magyar él, Bukarest a magyarságnak kenyérkereseti munkaterülete marad, s ez a körülmény szükségessé teszi mindazoknak a közületeknek a fenntartását, amelyek most a zavaros idők és a riadt visszatelepülés miatt nagy nehézségekkel küzdenek, sőt részben életképteleneknek is látszanak. (j. b.)

Portugáliába szökött Károly román király

Nem kapott kiutazási engedélyt. — Lupescu-éval készítették elő a szökést. Szevillában nagyszűkű szállodai számlát hagytak hátra. Vagyona nagyrésztét is Portugáliába mentette Károly

Budapestről jelentik: (Magyarország) Madridi jelentés szerint Károly volt román király megszökött Spanyolor-

országból és Portugáliába utazott. A volt király eddig az egyik sevillai szállóban lakott rendőri felügyelet alatt. Károly király régóta azon faradozott, hogy kiutazási engedélyt kapjon, majd amikor látta, hogy ez nem sikerül, előkészítette a szökést. Hétfőn este sikerült kijátszani a felügyelő hatóságok őberségét és megszökött Sevillából. — Vele együtt szökött Lupescu-é és most portugál területen tartózkodnak.

Egy lengyel diplomata gépkocsiját utaztak el hamis utlevéllel. A gépkocsin vitte át Lupescu-éval Sevillában őrzött vagyonának nagy részét is. Károly király a birtokában lévő aranyrudakat és nagy értékű műtárgyak jelentékeny részét már ezelőtt átjuttatta a határon, számítva arra, hogy idővel megkapja a kiutazási engedélyt és akkor Portugálián keresztül az Egyesült Államokba mehet.

Szevillában a szállodai számlája, amely igen jelentős összeget tett ki kiengyelítetlen maradt.

KAROLY KIRÁLY MEGÉRKEZETT LISSZABONBA

Lisszabonból jelentik: (NTT) Károly volt román király barátjának, Lupescu-éval, a portugál fővárosba érkezett. Egy orvos ismerősüknél szálltak meg.

FELHIVÁS. Értesítjük a volt nagyváradi piaci árusok egyesületének rendes tagjait, hogy 8 napon belül saját érdekükben jelentkezzenek. Későbbi jelentkezést nem veszünk figyelembe. Gall Antal, Mussolini-tér 11. szám.

Schütz Antal művei:

Dogmatika,

a kat. hitigazságok rendszere. Új kiadás, két kötetben. Ára fűzve 29'80 pengő.

Eucharisztia

Amatőr kötésben ára: 3'86 P. Az eucharisztikus kongresszus kegyelmi élményeinek megőrzésére s mélyítésére, az öntudatos és állandó eucharisztikus életre tanítja meg olvasóit ez a mélyenható eucharisztikus dogmatika.

Isten a történelemben

Fűzve: 3'50 pengő. A »honnan, hová, miért, hogyan« kérdésekre ad feleletet ez a könyv az Örök bölcsesség szerint, a katolikus igazságot valló tudományos felfogással.

ŐRSÉG

Fűzve: 3'80 pengő. A nagynevű tudós szerző mélyenjáró tanu műve és cikkei a kereszténység felbecsülhetetlen értékű megőrzéséről és ápolásáról.

Örökkévalóság

Fűzve: 3'80 pengő. Azok a klasszi usan szép előadások, amelyek a kiváló hitűdés és bölcsesség az örök ével s a próbl máiról a budapesti egyetemen tartott. Kaphatók könyvosztályunknál.

Vitéz Somogyvári Gyula

művei:

Virágzik a mandula kötve 6.— P
Ne sárgulj, fűzta! „ 8'50 P
Es Mihály harcolt „ 8.— P
Mégis élünk . . . „ 7.— P
„ „ fűzve 5.— P

Kaphatók könyvosztályunkban.

A visszacsatolt erdélyi részek közalkalmazottainak húszéves életgondja

A szolgálati és nyugdíjügyi viszonyok rendezése. Az erre vonatkozó 1200-941. M. E. számú rendelet hivatalos szövege. Részletes ismertetés a rendelettel kapcsolatos egyéb jogszabályokról

18. §.

Az átmeneti nyugdíjárandságok és segélyek megszüntetése.

(1) A jelen rendelet hatálya alá tartozó azoknál a személyeknél, akik a 3003/1940. P. M. sz. rendelet alapján átmeneti nyugdíjárandságban, vagy minisztertanácsi határozat alapján segélyben részesülnek, abban az esetben, ha részükre a jelen rendelet alapján ellátást állapítanak meg, az átmeneti nyugdíjárandság (segély) kifizetését az ellátás folyósításának kezdőnapját megelőző hó végével kell megszüntetni, ha pedig részükre ellátást nem állapítanak meg — amennyiben az átmeneti nyugdíjárandság (segély) kifizetését már korábban megszüntették meg — annak a hónapnak végével, amely hónapban az ellátás megállapítása iránt előterjesztett kérelmet megtagadták.

(MEGJEGYZÉS. A 3003-1940. P. M. sz. rendelet arról intézkedett, hogy a román hatóságok alatt fizetett nyugdíjakat pengőre való átszámításai egyelőre tovább kell folyósítani).

(2) A 7. §-ban megjelölt időpontoktól kezdődően visszamenőleg folyósítandó ellátás összegéből arra az időre kifizetett átmeneti nyugdíjárandságot (segélyt) levonásba kell hozni, az ellátás összegét meghaladó átmeneti nyugdíjárandság (segély) visszafizetését azonban nem lehet követelni.

(3) Az ellátás megállapítása iránt előterjesztett kérelem elutasítása esetében az (1) bekezdésben megszabott időpontig kifizetett átmeneti nyugdíjárandság (segély) visszafizetését nem lehet követelni.

(4) Az 1941. évi május hó 31. napjával meg kell szüntetni annak a személynek átmeneti nyugdíjárandságát (segélyt), aki az ellátás megállapítását az 1941. évi április hó 30. napjáig volt köteles kérni, e kérelmét azonban az említett határidőig nem terjesztette elő. Abban az esetben, ha a kérelmet az említett határidő eltelté után terjesztették elő, az átmeneti nyugdíjárandságot (segélyt) csak akkor lehet továbbra is folyósítani, ha az érdekelt hitelt érdemlően igazolja, hogy a kérelmet a megszabott határidőig hibáján kívül álló okból nem tudta előterjeszteni. Az igazolási kérelem tárgyában a m. kir. központi illetményhivatal (a m. kir. postavezérgazgatóság) határoz.

II FEJEZET.

VEGYES RENDELKEZÉSEK.

19. §.

Vármegyék és városok nyugdíjterhének átmeneti vállalása.

(1) A jelen rendelet alapján megállapított azokat az ellátásokat, amelyek a hatályos jogszabályok értelmében a vármegyéket és városokat terhelnek, átmenetileg az államkincstár viseli.

(2) Az (1) bekezdésben említett ellátásokat a m. kir. központi illet-

ményhivatal külön számolja el és tartja nyilván.

(MEGJEGYZÉS. A hatályos jogszabályok szerinti a vármegyei tisztviselők, kezelők és segédszemélyzeti tagok, altisztek és szolgák fizetéseit az államkincstár viseli, úgyszintén a községi jegyzőket is. A városokban a fizetések az állami rendszerű fizetési csoportok szerint történnek, de elvben a városi pénztár terhére. Túllerhelt városi költségvetések esetén a városok államsegélyt kapnak.)

A nyugdíjakra nézve általános szabály az, hogy azokat a vármegyék és városok tulajdonában álló nyugdíjalapok viselik. A községi jegyzők nyugdíjazása is a vármegyei tulajdonban álló jegyzői nyugdíjalapok terhére történik. Ezek az összes vármegyei, illetve városi nyugdíjalapok szükség esetén államsegélyt kapnak.)

20. §.

A m. kir. központi illetményhivatal (m. kir. postavezérgazgatóság) tennivalói.

(1) A jelen rendelet szerint járó ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos tennivalókat — a (4) bekezdésben említett kivételtől eltekintve — a m. kir. központi illetményhivatal, a m. kir. posta és a román posta kötelekébe tartozó személyek ellátási ügyeiben pedig a m. kir. postavezérgazgatóság látja el.

(2) A m. kir. központi illetményhivatal (m. kir. postavezérgazgatóság) az ellátások megállapítása iránt előterjesztett folyamodványokat, valamint azok mellékleteit megvizsgálja. Ha az adatok alapján az ellátásra való igényjogosultság vagy az ellátás neme, illetőleg összege nem lenne megállapítható, a m. kir. központi illetményhivatal (m. kir. postavezérgazgatóság) a hiányok pótlására a folyamo-

dót közvetlenül felhívja, vagy a hiányzó adatokat a hatóságoktól szerzi be.

(3) A m. kir. központi illetményhivatal (m. kir. postavezérgazgatóság) a rendelkezésére álló adatok alapján a kérelmet elbírálja, igényjogosultság esetében a megfelelő ellátás összegét megállapítja, ellenkező esetben a kérelem teljesítését megtagadja és határozatáról az érdekelteket értesíti azzal, hogy a határozat ellen, annak kézbesítésétől számított tizenöt napon belül a m. kir. központi illetményhivatalnál (m. kir. postavezérgazgatóságnál) benyújtandó fellebbezésnek van helye a pénzügyminiszterhez.

(4) A m. kir. központi illetményhivatal azoknak az ellátásoknak megállapítására vonatkozó összes iratokat, amely ellátások a Nem Állami Tanszemélyzet Országos Nyugdíjintézetét terhelik, az ellátások utalványozása, számfelvétele és fizetése végett a vallás- és közoktatásügyi miniszternek, illetőleg az övönökre és a menházvezetőnőkre nézve a belügyminiszternek megküldi.

(5) A jelen rendelet alapján megállapított és fizetett ellátásokról külön nyilvántartást kell vezetni.

21. §.

Fellebbezés.

A jelen rendelet hatálya alá tartozó nyugdíjas vagy özvegy által, gyámság vagy gondnokság alatt álló személy képviselőjében a gyám vagy a gondnok által a m. kir. központi illetményhivatal (m. kir. postavezérgazgatóság) határozata ellen a kézbesítéstől számított tizenöt napon belül a m. kir. központi illetményhivatalnál (m. kir. postavezérgazgatóságnál) benyújtott fellebbezés tárgyában — az esetenként mutatózó szükséghez képest az illetékes miniszter meghallgatásával a pénzügyminiszter határoz.

22. §.

Elévülés.

A jelen rendelet alapján járó ellátásokra való igény megállapítása tekintetében az 1934. I. t.-e. 6. §-ának rendelkezései nem nyerne alkalmazást.

(MEGJEGYZÉS. Az 1934. t. e. a közszolgálati alkalmazottak és a honvédség tagjai nyugdíjazása egyes szabályait módosítja. Különösen a kényszernyugdíjasok új eseteiről, a nem kellő teljesítő képességű alkalmazottak elleni eljárásról, a trianoni hátrón túlról beköltözött volt magyar alkalmazottak kivételes nyugdíjazásairól, a nyugdíjasok mellékkereseteinek nyugdíjba való beszámításáról, a nyugdíjasok lakáspénzeiről, s honvédségi nyugdíjakra vonatkozó 1921. XXXII. t. cikknek a polgári nyugdíjszabályokkal való egyeztetéséről intézkedik. Az 1934. T. t. e. 6. §-a szerint a szolgálati viszonyon alapuló illetmény vagy ellátás kiszolgáltatása iránti igény egy év alatt megszűnik, az illetmény kiszolgáltatása megadásától számítva.)

(Folytatása következik.)

Anglia és Japán jegyzékváltása

Nyilvánosságra hozták Japán válaszigjegyzékét

Tokióból jelentik: (NTI) A külügyi hivatal sajtótájékoztatója kijelentette az újságírók előtt, hogy a külügyi hivatal február 24-én válaszigjegyzékét

kapott Churchilltől és néhány nappal ezeltől felelt arra. Ennek a legutóbbi válasznak a szövegét csupán angol hozzájárulással lehet nyilvánosságra hozni, minthogy azonban Buttler külügyi államtitkár annak idején részben közölte annak az emlékiratnak a tartalmát, amelyet Macuoka Edenhez intézett, Japán most ugyanezt teszi anélkül, hogy vétené a diplomáciai szokás ellen. Macuoka külügyminiszternek nem volt az a benyomása, hogy Churchill választ vár, a következő pontokat mégis tisztázni kívánja.

1. Eden külügyminiszterhez intézett emlékiratban Macuoka soha, még csak célzást sem tett arra, hogy közvetítőként szerepeljen az európai hadviselő államok között. Nem tartja lehetségesnek, hogy az emlékirat bármely részét ilyen értelemben lehetne magyarázni.

2. Macuoka hangsúlyozta, hogy Japán a háromhatalmi egyezményben vállalt kötelezettségeit teljesíti, mindig ki fog tartani szövetségesei mellett. Angliával kötött szövetség idején is eléggé bebizonyította a szerződéshez való hűségét.

Tokióból jelentik: (Reuter) A delután folyamán még mindig várják Franciaország végleges választ az indokinaí thaiföldi viszály ügyében. Jól értesült japán forrás megerősíti, hogy Franciaország „elhatározta kielégítő válaszával a japán indítványokra”.

A „Magyar Lapok” gyűjtése az árvizkárosultakért

Oláh Pista kifutó: 1 Pengő, Pázmány Elemér II. elemista: 1 Pengő

Tegnap Kárástelek szilágymegyei község gyönyörű példáját mutattuk be olvasóinknak. 240 pengőt gyűjtött össze ennek a községnek derék lakossága, hogy bebizonyítsa a magyar testvériség és népi lélek valóságát.

Ma két nagyváradi kis magyar adományára hívjuk fel a figyelmet. Oláh Pista kifutó fiú és Pázmány Elemér II. elemista 1-1 pengőt adtak. Nem állhattuk meg, hogy magunkban össze ne hasonlítsuk adományukat azzal az összeggel, amelyet tehetségtől mért az azoknak kellene adniok, akik nevükkel, dicsőségükkel mindig jelentkeznek, amikor áldozatról nincs szó. Oláh Pista kifutó és Pázmány Elemér II. elemista adománya szelid, de határozott figyelmztetés ezek számára. Elen akarjuk látni most, az áldozat front-

ján is azokat, akiknek kötelességük a példaadás.

Eddigi gyűjteményünk:	2.120.—
Ujabb adományok:	
Mikussay József és neje,	
Nagyvárad	10.—
N. N. Nagyvárad	5.95
Barabás Ernő Nagyvárad	4.—
Fischer Ferenc, s. lelkész,	
Színervváralja	10.—
Nagy Ákos, Nagyvárad	5.—
Özv. Kajtor Görgyéné, Nagyvárad	5.—
Hágedorn János	10.—
Bertalan Imre	25.—
Pázmány Elemér, II. oszt.	
tan.	1.—
Marxer Antal és neje, Nagyvárad	10.—
Szántay Gyula, Nagyvárad	5.—
Kocsis Géza, Nagyvárad	20.—
Összesen:	2.239.95

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYVÁRAD.

SZILAGYI DEZSÓ-UTCA 5 SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30.
fél évre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem
adunk vissza

A HERCEGPRIMÁS ELNÖKÖL A JÉZUSTÁRSASÁG JUBILEUMI DISZGYÜLÉSÉN. A 400 éves Jézus-társaság tiszteletére március 9-én, vasárnap délelőtti negyed 12 órakor a pesti Vigadóban tartandó diszgyűlésen Serédi Jusztinián hercegprimás elnököl. Cselényi Pál, országgyűlési képviselő „Magyar jezsuiták” címen, Dudás Miklós „Jézus-társaság az egyház történelmében” címen mond beszédet. Az erre az alkalomra Ist. Loyolai Szent Ignác kántátái a székesfővárosi zenekar és a Szent Gergely-kórus adja elő. A kántátái szenttamási Horváth Mihály szerzetes és vezényli.

VÁLTÓBIRALÓI KINEVEZÉSEK A NEMZETI BANKNÁL. Nagyvárad. Saját tud. Mint értesülünk, nyolc váradai közéleti egyéniséget az elmúlt napokban magas megtiszteltetés ért. A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa dr. Andriksa Józsefet, dr. Demetrovics Elekot, Horváth Árpádot, Koppány Rezsőt, Krausz Sámuelét, dr. Krüger Jenőt, Pintér Istvánt és Szabó Károlyt a Nemzeti Bank nagyváradai fiókintézetéhez váltóbírákká nevezte ki.

Tiszta szesz kapható Nánássy

Kazinczy F. u. 4.
Színház mellett.

A DUNA ROMÁN SZAKASZÁN IS MEGINDULT A FORGALOM. Bukarestből jelentik: (MTI). A mai napon megindult a Dunán a személyes áruforgalom.

* **Fontos tudnivalók a MAV-hoz való felvételek ügyében.** Felhívjuk olvasóink figyelmét a vasuti pályaudvarokon és megállóhelyeken kifüggesztett pályázati hirdeményekre. A pályázati hirdemények érettségizet és négy középiskolát végzett egyéneknek az államvasutakhoz leendő felvételével kapcsolatos tudnivalókat tartalmazzák. — Aki további felvilágosítást kíván az forduljon közvetlenül, akár személyesen, akár írásbeli úton a területileg illetékes MAV üzletvezetőhöz.

Megindult a tavaszi madárvonulás. A madarak vonulásáról jelenti a madártani intézet, hogy az enyhe időjárás következtében aránylag korán indult meg a tavaszi madárvonulás. Sok helyről jelentettek már vadgallambot, seregélyt, barázdabillegetőt, pacsirtát, bicicet, szárcsát és különböző vadréceket. Az erdei szalonka beszívargása is megkezdődött. Eddigi hírek szerint megjelent a vasmegyei Rátóton és Visegrádon. Számolni lehet a huzás megindulásával.

NSE tenispálya bérletek. A Nagyváradj Sport Egylet értesíti a tenisz sport iránt érdeklődőket, hogy a Muzzeum kerti és Rhédey kerti vörössalak tenisz pályáira a bérletek már eszközölhetők. Felvilágosítások Lázár Tibornál (Nagyvárad, Bémer-tér, Erdélyi Bank.)

Takarodót íújt

a „pezső magyar vér” elméletének rekedt harsonája heroldja és minden igyekezetével enyhíteni akarja valamilyen képzeletbeli porta fórumáról „világgá” rikoltott bölcseségét. Beleizzad és térdei is megröggynének a nagy igyekezetbe, miközben élénk képzeletében kozmikus méretűvé lágtott portája lassan összezsugorodik és háta mögül aggódva tekint ki a zsidó törvények és rendeletek viharától felkorbácsoló magyar tengerre zsidó kollégáitól körülvett zsidó kenyéradó gazdája, akinek kegyelméből évek óta berzenkedik a lap hasábjain.

A takarodó szerint a pezső magyar vérből most már csak „a mi vérrünkbe átitatott magyar érzékvilág izzásáról” van szó. A kimagyarázkodás egyébként felesleges volt. Előző megállapítása ép oly zavaros, mint a második. Annyi hasznát azonban lesz belőle, hogy kenyéradó gazdáját megnyugtathatja, ahogy illik.

Gulácsy Irén előadására a latin erkölcsösi elv áll: *bonum ex integra causa, malum ex quolibet defectu.* Mécs Lászlóra vonatkozó elítélő kitételei miatt nem közölhetük ezt az

előadást, mert Mécs László munkatársunk, de ezen kívül is azonosítjuk magunkat igaz ügyével. Mécs László gyönyörű versében válaszolt a reácsarkodóknak. Ez a vers számunkra pontot tett Gulácsy Irén előadásának kérdésére is.

A továbbiakra csak annyit jegyzünk meg, hogy vitán felül álló tények ellen hiábavaló hadakozni. Szépitelni, enyhíteni talán lehet azokat, de letagadni nem. Börvely és Csánalos esete pedig nem rejtélyes forrásokból ered. Bárki utána nézhet. Egy kis sváb szakértelem pedig nem ártana a lépelet kapujának háztáján sem, mert a kongó frázisok és üres szövegek zsonglőrcjei megtudnák, hogy nagyon sok szatmármegyei szűk közösség élet-halálharcot vívott a magyar iskoláért akkor, amikor ők szalmacséplés közben krizzadt műverejüket töröltették shakespeare-i pózok közepette.

Ez a néhány sor pedig nem akar vitathozás lenni. Nyilvánvaló igazságok felett csak az vitázik, akinek az igazság kelleme. Ezzel pontot is tettünk a kérdésre. (P. L.)

180.000 pengő segélyt kapott Bihar vármegye a községek kiadásainak fedezésére

Nagyvárad. Saját tud. Megirtuk, hogy dr. vitéz Nadányi János alispán, az elmúlt napokban a fővárosban járt és fölterjesztette a belügyminiszterhez a megye anyaországbeli községeinek 1941. évi költségvetését. A fölterjesztett költségvetésekből kitűnik, hogy legtöbb község háztartási kiadásait csak úgy lehetne fedezni, ha a községi pótdadót aránytalanul fölemelnék. Hogy a községek hiányt ne szenvedjenek és az adózókat se kelljen újabb kiadásokkal terhelni, a belügyi kormányzat 180 ezer pengőt kitevő segélyt juttatott a vármegye szegényebb községeinek. Így végeredményben a pótdadót a kormány vállalta magára.

Itt írjuk meg hogy a megye visszatért részein levő községek költségvetésének elkészítése már folyamatban van. Ezeket a költségvetéseket júniusban vagy júliusban terjesztik föl. Előreláthatólag itt még nagyobbak lesznek a kiadások, hiszen két évtizeden keresztül semmi építőmunka sem folyt.

A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok közleményei:

I.
A hivatalos lap legutóbb megérkezett száma közli a m. kir. Közlekedési Minisztérium rendeletét, amely szerint a börtalpu lábelleni forgalmának szabályozó rendelkezésében megállapított bejelentést 1941. március havában nem kell megtenni.

II.
Az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosának 7300—1941. sz. rendelete a csirátlanított tengeri legmagasabb árárt a következőkben állapítja meg: Legmagasabb malmi eladási ára 8 napon belül történő fizetésnél, zsákkal együtt, minden malomnál q-ként 26.40 pengő. A megállapított malmi ár a malom telephelyén házhoz szállítva más rendeltetési helyre történő eladásnál pedig hőmentesítés mellett vasút közlekedésére vagy hajóval rakva értendő.

Az (1) bekezdésben megállapított malmi árhoz 8 napon túl történő fizetés esetén legfeljebb 2 százalékos ártöbblet számítható.

2. §.
Nagykereskedők az előállító malomüzemek telephelyén zsákkal együtt házhoz szállítva történő eladásnál (a jelen rendelet 1. fenti §-ában megállapított) malmi árhoz q-ként legfeljebb 1 P kereskedői ártöbbletet számíthatnak.

Más helyiségben történő eladásnál nagykereskedők a hőmentesített tengeri szállított zsákkal együtt házhoz szállítva q-ként legfeljebb 23.— P áron hozhatják forgalomba. — Legmagasabb fogyasztói ára kg-ként 31 fillér.

Vasútról, vagy nagykereskedői rak-tárról 100 km-nél nagyobb távolságra a kiskereskedő által vagy költségére tengelyen szállított tengeri liszt (TL) legmagasabb fogyasztói ára kg-ként 32 fillér. A megállapított fogyasztói árak a csomagolás költségeit magukban foglalják.

III.
Az olyan számlakönyvek, amelyekből a számlákat másolatokkal állítják ki valamint a pénztári lapok bélyegköteletek. Figyelmeztetjük azonban tagjainkat, hogy illetékeshez végeztetendő könyvekbe és pénztári lapokra a bélyegilleték lerovása előtt nem írhatnak be semmit, azokat üresen kell bemutatni.

Franciaország 45 napos nyári hadjáratainak mérlege: százezer sírhalom. Vichyből jelentik: (Havas) A Labusquiere című lap a legújabb források alapján közli, hogy a 45 napos nyári hadjárat veszteség mérlege francia oldalon 100.000 halott, akik közül 80 ezernek a sírja nem ismeretes. 165.000 lajstromozott sebesült, 1.500.000 fogoly. Az említett 80.000 sír csak Franciaországra vonatkozik a Belgiumban és Hollandiában eltemetett hősi halott franciákon kívül. Ami a tisztiszámban szenvedett veszteséget illeti, 9 tábornok a becsült mezején vesztett el többnyire fegyverrel a kezében. Elcsott 234 vezérkarfi tiszt, fogságba került 130. Összesen 40.000 tiszt esett el vagy került fogságba.

* **A KOLOZSVÁRI TAKAREKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK** igazgatósága tudatja, hogy azokat a régi belteleket, amelyek az 1934. évi konverziós törvénnyel kapcsolatos megvezetés értelmében csak később lettek volna kifizendők, már most betevői rendelkezésére bocsátja.

ROMÁN—NÉMET GAZDASÁGI TÁRGYALÁS BERLINBEN. Berlinből jelentik: (Német TI). Funk Birodalmi miniszter szerdán fogadta Rodopeanu tábornok román gazdaságiügyi minisztert, akivel fontos megbeszélést folytatott a két országot közösen érdeklő gazdasági kérdésekről.

Közlekedési hírek. Nagyvárad. Saját tud. Mint értesülünk, a központi járásba és Keresztesre újabb nagyobb tételű lisztiszállítmány érkezett. — A megyében burgonyavétoimág hiány mutatkozik. Intézkedés történt hogy a székelyföldi készletekből sürgősen fedezzék a hiányt. — Az állati erőtakaromány-hiány pótlására a vármegye érintkezésbe lépett a nagyvárad Csiha Lajos és Mesterházi István szeszgyártó céggel. A cég felajánlott méltányos áron a megye állattartó gazdái számára napi négy vagon tengeri mészlejték. Tekintettel azonban arra, hogy a mészlejték 24 óra alatt elromlik, ezt az erőtakarományt csak Nagyvárad közvetlen környékén vehetik igénybe.

ÜGYVEDI HIR. Dr. Dolay Kálmán ügyvéd irodáját Szaniszló u. 4. száma alá áthelyezte. Telefon 11. 15.

5000 magyar mezőgazdasági idénymunkás utazik Németországba

Bihar megyéből 700 munkás jelentkezett

Nagyvárad. Saját tud. Röviden hírt adunk már arról, hogy Magyarországból ebben az évben is több ezer mezőgazdasági idénymunkás utazik Németországba. Illetékes helyről nyert értesítéseink szerint az egész országból 5000 munkást visznek ezen a nyáron a német birodalomba. A jelentkezők névjegyzékét utlevelekkel együtt már fel is terjesztették a vármegyei alispánokhoz és a belügyminisztérium illetékes osztályához. Ebben az évben csak a csonkaország néhány megyéjéből fogadtak el jelentkezéseket.

Egyes megyéknél a kiutazók száma a következőképpen oszlik el: Békés 500, Bihar 700, Heves 800, Szabolcs 500, Szatmár 500. A létszámhoz még szükséges 1000 ember toborzása ezután történik meg.

A magyar mezőgazdasági munkások még ebben a hónapban elutaznak Németországba és csak késő ősszel térnek vissza. A kiutazók hetvenöt százaléka nő munkás.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik szeretett halottunk cihunya alkalmából részvételükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet. Platt József és gyermekei a gyászoló család

Villannyal fűtik a norvég városok lakóházait. Mint Drontheimből jelentik a norvégiai Fiskumvizésést 35 ezer lóerős elektromos energia nyeresére építik ki. Előreláthatólag ezen aramennyiség nagy részét a Ntenker és Namsos város lakásainak fűtésére használják föl, ugyanis a jövőben ezen városok lakásait, főleg villannyal fűtik. Eddig eze a vidéken a kályhafűtést alkalmazták. A fűtőműhelyt városok rendelkeznek majd először villanyfűtésre. Háttérben vesszük Norvégia még kihasználatlan erőforrásait úgy kétségtelen, hogy a két város a jövőben a többi is követni fogja.

Budapestet megelőzve a Belvárosiban

**A szerelem
nem szégyen**

Tolnay Klári, Jávor Pál, Mály Gerő és Gózon Gyula 2 órai vidám kacagást biztosít.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuthu. 1
(volt Dorian)
Péntektől:**RASPUTIN**a Cárok végzete. Manelle Chaulal, H. Baur
Csütörtökön utoljára: Márciusi mese.

APOLLO Filmszínházban

Ma!

Kék madár

Műsoron kívül: Ali Baba Kinában és hiradó.

**Megindult
a csomag-postaforgalom
Magyarország és Szovjet-
Oroszország között**

Budapestről jelentik: (MTI) A m. kir. posta vezérigazgatóság közli, hogy a folyó év március elsejétől kezdve Magyarország és Szovjet-Oroszország között megindult a posta csomagforgalom. A jelen időtől kezdve Szovjet-Oroszországon át Perzsiába is lehet csomagokat küldeni. A csomagokat addig, amíg Magyarország és a Szovjetunió között nincs közvetlen vasúti összeköttetés, a német posta közvetíti.

Meghívó

Az Érmelléki Takarékpénztár 1941. március 23-án délelőtt 10 órakor, Székelyhidon, saját székházában tartja 68-ik évi rendes közgyűlését, melyre a részvényesek tisztelettel meghívottak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentése és a felmentvény megadása.

2. Az 1940. évi mérleg előterjesztése, a tiszta nyereség megállapítása és felosztása.

3. Vezérigazgató választása

4. Négy igazgatósági tag és egy felügyelő bizottsági tag választása.

Figyelmeztetés: A közgyűlésen szavazataikat csak azok a részvényesek érvényesíthetik, akik saját neveikre szóló és a közgyűlést legalább 30 nappal megelőzőleg neveikre átirított részvényeket személyesen, vagy meghatalmazott részvényesük által a közgyűlés megnyitása előtt az igazgatóbizottságnak bemutatják.

Az igazgatóság.

A nagyvárad kir. Járásbírósa
526/2—1941. szám.

Idézvő hirdetmény.

A nagyvárad kir. Járásbírósa közölni teszi, hogy Szabó József felperesnek Habi József és Seres Demeter alperesek ellen 2280 pengő tőke és jár. iránt indított perében a bíróság a per felvételére és az érdemleges tárgyalásra határnapot tűzött és felhívta a feleket, hogy

1941. évi április hó 29. napján délelőtt 9 órakor hivatalos helyiségében (Törvényszéki palota földszint 25. ajtószám alatt) jelenjenek meg, egyszerűsített pedig Seres Demeter volt nagyvárad alperes részére, ki ismeretlen helyen tartózkodik ügygondnokul dr. Sebő Mihály ügyvédet (lakik Nagyváradon, Nagy Sándor u.) nevezte ki.

A bíróság felhívja az alperest, hogy a fent megjelölt határnapon és órában meghatalmazott ügyvéd által jelenjen meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyette eljárni.

Nagyvárad 1941. évi január hó 31. napján.

Dr. K. Nagy Zoltán, s. k.

kir. Járásbírósa vezetője

A kiadmány hitelből

kezelő:

(P. H.)

Krausené, s. k.

**A honvédelmi miniszter döntése
a rangfokozattal nem rendelkező
magyar önkéntesek ügyében**

Dr. Mikó Imre és dr. Szilágyi Olivér országgyűlési képviselők budapesti tartózkodásuk alkalmával kihallgatásra jelentkeztek Bartha Károly honvédelmi miniszternél és előadták a miniszternek, hogy a román hadseregben szolgált magyar önkéntesek nagyrésze, főként az utóbbi években semmiféle rangfokozatot sem ért el, hanem, mint karpaszományos köztengény szerelt le. Tekintettel arra, hogy a volt román hadseregbeli tiszteknek és tiszthelyetteseknek záros határidőn belül jelentkezniük kellett az erdélyi képviselők kérték, hogy ez alkalommal fogadják el azoknak az önkénteseknek a jelentkezését is, akik a román hadseregben nem kaptak rangot. Ez a jelentkezések során meg is történt. Az így jelentkezettek további sorsára vonatkozólag most kaptak választ a hon-

védelmi miniszteriumból az erdélyi képviselők.

A honvédelmi miniszter döntése szerint azokat, akiket a magyar törvények megillet, ugyanolyan elbírálásban kell részesíteni, mint azokat, akik a román hadseregben tartalékos tiszti vagy tisztjelölti rangfokozatot értek el. — Mindazok tehát, akik a törvényes rendelkezések értelmében tiszti kiképzésre jogosultak, megfelelő átképzésben fognak részesülni és ennek alapján nyerni el a magyar tartalékos tiszti rangfokozatot tekintet nélkül arra, hogy a román hadseregben milyen rangfokozatot viseltek. A honvédelmi miniszter döntése általános megnyugvást keltett, különösen a fiatalabb erdélyi magyar évfjakat körében.

**Kolozsváron állítják fel
az ipari-munkaközvetítő
erdélyi fiókját**

Az Erdélyi Gazdasági Tanács ülése. A székely fuvarosok is bekapcsolódnak az erdélyi szállításokba

Kolozsvárról jelentik: (MTI) Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács ülésein először jelentek meg a tanács székelyföldi tagjai akiket Beldy Kálmán gróf igen melegen üdvözölt. Utalt arra, hogy a tanács a kormány elé javaslatot terjesztett a székelyföldi fatermelés és értékesítés, szállítás, valamint meglévő és új iparvállalatok támogatása és létesítése ügyében.

A továbbiak során ismertette a kormány intézkedéseit, amelyekkel a Székelyföld gazdasági és szövetkezeti életét erősítik. A szakoktatás és ipari nevelés előmozdítása érdekében újabb tervet dolgozott ki a tanács. Bejelentette, hogy az ipari munkaközvetítő-intézet erdélyi fiókját Kolozsváron állítják fel. A nemzeti önállósítási alap működése eddig is igen eredményes volt, de a jövőre nézve lehetővé vált még több újabb kölcsön folyósítása.

A Beszterce és Szászrégen közötti vasúti forgalommal kapcsolatban a tanácsnak az a terve, hogy a székelyfuvarozókat is bekapcsolják a szállításba, hogy megfelelő keresethez jus-

sanak. A székelyföldi üdülők ásványvizek és természeti kincsek kiaknázására vonatkozóan szintén javaslatot juttattak el a kormányhoz.

Különösen fontosnak tartja a tanács, hogy Udvarhely megye és az Erdővidék érdekeit a vasúti forgalom minden vonatkozásában kielégítsék.

Az 1941. évi cukorrépa-termelés csak úgy lesz gazdaságos, ha a marosvásárhelyi cukorgyár veszi át a cukorrépa-

Örömmel számol be arról, hogy báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter a fatermelési hitelekkel kapcsolatban a kis- és középzemek támogatását tartja elsőrendű feladatának. A tanács véleménye, hogy a fatermelésre vonatkozóan meggyáknként értesítsék a bizottságot. A fatermesítés a kormány intézkedései folytán lehetővé vált. A borral való gazdálkodás korszerűsítésére szükséges borkezelési folyamatok létesítése.

Foglalkozott a tanács a román konverziós törvénnyel kapcsolatos kérdésekkel, a gyárak adóztatásának kérdésével, a vetőmag-kérdéssel, a román kataszteri törvény által a magyarságra hátrányos és méltánytalanul hozott rendelkezésekkel. Az Erdélyi Párt bejelentette, hogy gazdasági vonatkozású lépéseiről állandóan tájékoztatja az Erdélyrészi Gazdasági Tanácsot, mert közös érvelés és közös munkával hamarabb lehet célt érni.

**FERENCJÓZSEF
KESERŰVIZ****Az élesdi járási Ipar-
testület ünnepélyes
alakulógyűlése**

Az élesdi járási Ipartestület március 9-én, vasárnap délután 2 órakor az Erzsébet szálló nagytermében alakuló közgyűlést tart. Ez lesz az első alkalom az Élesden és a járásban élő kézművesiparosok ünnepélyes találkozására.

Az élesdi járás kézműves iparosai az ünnepi diszkyűlésen a magyar királyi kormány iránt érzett hálájukat és köszönetüket azzal az elhatározással kívánják az egész magyar társadalom előtt kifejezésre juttatni, hogy a megalakult Ipartestület és a kötelekbe tartozó kézműiparosok az ezeréves Magyarország visszaállítására és újjáépítésére érdekében fognak dolgozni.

A vasárnapi ünnepi diszkyűlés tárgysorozata a következő: 1. Magyar Hírszék, előadja az élesdi ref. dal-kör. 2. Az ünnepi diszkyűlést megnyitja vitéz dr. Szép Sándor járási főszolgabíró. 3. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara képviselőjének beszámolója a kamarai kerület ipartestületének a megszervezéséről. 4. Beiktató beszédet mond az IPÓK kiküldött képviselője. 5. Az Ipartestületi vezetőségnek fogadalmi tettei. 6. Szózat elnéklése. 7. Ünnepi székfoglaló beszédet tart Waxmundszki Gyula ipartestületi elnök. 8. Üdvözlések. 9. Az ünnepi diszkyűlést bezárja Waxmundszki Gyula ipartestületi elnök. 10. Himnusz.

SPORTHIREK**SZSE-Törekvés mérkőzéssel
indul az erdélyi bajnokság**

Vasárnap rajtolnak az erdélyi bajnokság kolozsvári csoportjában a bajnoki küzdelmek. Nagyváradon a Törekvés a Szatmári SE együttesét látja vendégül.

A Törekvés szempontjából igen nagyfontosságú ez a találkozó. Fel-tétlenül győznie kell, ha nem akar az utolsó helyre kerülni. S reméljük, a piros-feketék ki is tesznek magukért.

A mérkőzés iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg, mert ez alkalommal mutatkozik be a Törekvés tavaszi csapata.

A találkozót pontosan fél 3 órai kezdettel az erzsébetligeti pályán bonyolítják le, olesó, filléres helyárak mellett. A munkás egyesület tagjai ebből is kedvezményt kapnak.

Legújabb típusu**Ford Taunus gépkocsik**

megérkeztek. Evi 60 pengő adó, kis fogyasztás. Megtekinthetők: **FORD** képviselőnél.

ANDRISKA garage

Ritók Zsigmond utca 15.

Kövér Gusztáv előadása Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. Közöltük már, hogy dr. Kövér Gusztáv, a biharmegyei Magyar Párt volt elnöke, aki kiutasítása óta Genfben élt, rövidesen ellátogat szűkebb hazájába és előadásokat fog tartani genfi tapasztalásairól. Kövér Gusztáv éveken keresztül élt Genfben, közvetlen közelről szemlélhette a Népszövetség munkáját, alapos ismerője a kisebbségi kérdésnek, s így bizonyára sok érdekes kulisszatitkot volt alkalma megfigyelni. Ezekről a mindnyájunkat érintő kérdésekről fog most beszélni. Dr. Kövér Gusztáv nagyváradi előadását szombaton, március 8-án este 6 órakor tartja meg a városi háza nagy tanácstermében. Vasárnap Nagyszalonán és Margitán, hétfőn pedig Székelyhídon tart előadásokat dr. Kövér Gusztáv. Ugy a nagyváradi, mint a vidéki előadások iránt nagy érdeklődés mutatkozik a nagyközönség körében.

RÁDIÓ

PÉNTEK, MÁRCIUS 7. Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. — Közlemények. — Eirend. Hanglemek.
10.00 Hírek.
10.20 „A zsába.” Irta de Chatel Andor dr. Felolvasás.
10.45 „Hagenbeck kalandos élete.” Halász Gyula előadása.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárás-jelentés.
12.10 Ifjúsági Enekkarok. Közreműködik a székesfehérvári Ferenc József Népnevelő Intézet tanítónő-képzője és liceumának „Magnificat” énekkara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, elemiszerek.
15.20 Weidinger Ede szalonzenekara. Közben
15.40 „Mit főzünk?” Háziasszonyok beszélgetnek.
16.10 Diáklőra: „Magyar helyesírás.” Fekete Mihály dr előadása.
Utána Ifjúsági közlemények.
16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Hanglemek. Magyar nóták.
17.35 „Magyar önismeret.”
18.00 A Rádió Szalonzenekara. Közben
18.30 Sportközlemények.
19.00 Hírek magyar, német és ruszin nyelven.
19.20 Horváth Jenő jazz-zongoraszáma.
19.40 „Örse néni a klinikán.” Möricz Zsigmond elbeszélése.
20.00 Az Operaház műsorából. Hangfelvétel.
21.40 Hírek, időjárásjelentés.
22.00 Beszékartzenekar. Vezényel Müller Károly.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
Utána kb.
23.25 Közvetítés a Pátria-kávéházból. Kurina Simi cigányzenekara muzsikál.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 18.30 Győrifőtanfolyam. Szlabey Géza előadása.
19.00 Hubert Lajos gondolkodik. zongorakísérettel.
19.23 Hanglemek. Gézy Barnabás zenekarának műsorából.
20.00 Hírek.
20.10 Közvetítés a Szeffert-kávéházból. Sárközi Gyula cigányzenekara muzsikál. Orbán Sándor énekel.
21.10 Weöres Sándor és Szemlér Ferenc verseiből előad Várkonyi Zoltán.
21.35 Időjárásjelentés.

Ötezer kitűnő tenyészállat lesz az Országos Mezőgazdasági Kiállításon

Amint közöltük már, a március hó 29-én megnyíló Országos Mezőgazdasági Kiállítás tenyészállatcsoportjába a bejelentési határidőig az utolsó évekhez hasonló nagy számban jelentettek be tenyészállatokat. Mivel a jó minőségű tenyészállatok iránt megfelelő kereslet van, a kiállítás rendezősege úgy határozott, hogy a kiállítás összes férőhelyeit igénybe veszi az idej tenyészállatvásár alkalmából. A bejelentések és minőségi felülvizsgálatok eredményéből máris örömmel állapítható meg, hogy az idej kiállításon az előző évekhez hasonló kiváló minőségű tenyészállatok fognak szerepelni.

Mivel a bejelentések száma a legtöbb csoportban számottevően meghaladja a rendelkezésre álló férőhelyet, így szükségessé válik nagyobb arányú létszámcsoökkentés. A rendezőbizottság azonban kellő figyelemmel van arra, hogy a régi érdemes tenyészetek olyan létszámú csoportokkal vegyenek részt, amely jelentőségüknek megfelelő és tájékoztatást az utóbbi esztendőben elért tenyészési eredményeik felől. — Emellett helyet kíván biztosítani az újabban előretört tenyészetek és a szép eredményeket felmutató népies körzetek számára is.

A létszámcsoökkentéseknél elsősorban a minőségi felülvizsgálat megállapításait vizsgálva mérve adóknak továbbra korlátozza a nem eladás céljából felhozni kívánt állatok számát. A felszaba-

dult keletmagyarországi és erdélyi területekről ez alkalommal még nem lehet nagyobb számú állatot bemutatni, egyrészt a szállítási nehézségek miatt, másrészt azonban azért sem, mert az erdélyi tenyésztők az idő rövidsége miatt még nem készülhettek elő a budapesti kiállításon való részvétellel.

A lovak csoportjában, hely hiányában nem lehetett bővíteni a múlt évi keretet, a fogatokat így is a kiállítási telepen kívül kell elhelyezni.

A mangalicásertések létszáma a múlt évinél nagyobb lesz, mert a részükre épült új, nagyméretű kiállítási istállóokban több hely áll rendelkezésre. Az új háromkiállítási csarnok is szebb és tágasabb elhelyezési lehetőséget nyújt.

A kedvezőtlen időjárási viszonyok és a közlekedési nehézségek miatt a bejelentett tenyészállatok minőségi felülvizsgálata még folyik, ezért a végleges létszámot sem lehetett megállapítani. Lovakból körülbelül 200 tarka bikából mintegy 800, borzderes bikából körülbelül 60, magyar alföldi bikából száznál több, mangalicás sertésből körülbelül 1500, husstestéből 400—500, juhokból körülbelül 600 lesz kiállítva, ezenkívül ezenről több háromfi, galamb és házinyl, többszáz fajtisza kutya és élő halak fognak szerepelni a kiállításon.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei:

— **Hajnalodik.** Nap-nap után fokozódó sikerrel játssza a színház kiváló együttese Fekete Istvánnak oriai sikerű, kitüntetett színművét. A perccenként nyílt színpadok, a felvonásvegi függöny elé hívások bizonyítják, hogy az újdonság itt is mindenben igazolta a hozzáfűzött reményeket. A Hajnalodik még csütörtökön és pénteken este háromnegyed 8 órai kezdettel lesz a színház műsorán, rendes helyárrakkal.

— **Judit kapitál.** Illiczy László és Ságody József zenés vígjátéka, a Judit kapitál amelyet a rádió nagy sikerrel közvetített, szombaton délután 4 órakor lesz a színház műsorán filléres helyárrakkal. Helyárak 30 fillértől 120 fillérig.

— **Tisztességes Anna.** A színház szombaton este operett bemutatón tart, amikor is színrekerül Sandor Jenő nagyszerű operett újdonsága, a Tisztességes Anna, a szezon egyik legszelemesebb, legötletesebb szövegű és legjobb muzsikájú operettje. A színház

gazdasága az operettet parádés előadásban hozza színre a legjobb erőikkel, a legkiválóbb rendezésben, úgy hogy a közönség minden igényét kifogja elégíteni. A Tisztességes Anna főszerepeit Jurik Ica, Komlós Juci, Borsos Manci, Bartos Csilla, Berengh Béla, Sármasz Miklós, Bihari Zoltán, Felhő Ervin játsszák. A darabot Sármasz Miklós rendezte, míg a zenekart Szathmáry Endre vezényli. A Tisztességes Anna szombat este 8 órakor, vasárnap délután 4 órakor és este háromnegyed 8 órakor hétfőn este lesz a színház műsorán mindenkor rendes helyárrakkal.

Heti műsor:

Csütörtök este háromnegyed 8 órakor: **Hajnalodik.**

Péntek este háromnegyed 8 órakor: **Hajnalodik.**

Szombat délután 4 órakor filléres helyárrakkal: **Judit kapitál.**

Szombat este háromnegyed 8 órakor nagy operett premier: **Tisztességes Anna.** Sándor Jenő nagy operettje. A bérletben.

Vasárnap délután 4 órakor: **Tisztességes Anna.**

Vasárnap este háromnegyed 8 órakor: **Tisztességes Anna.**

Hétfő este háromnegyed 8 órakor: **Tisztességes Anna.**

— **Jegyek a fenti előadásokra már válthatók a színház pénztáránál.**

A mozgóképszínházak műsora

Belvárosi: Vissza az utón.

Korona: Márciusi mese

Apollo: Kék madár

Roosevelt Londonba látogat

Rómából jelentik: (Stefani) A Teleg. rafo szerint Londonban erősen tartja magát a hír, hogy április második felében Roosevelt Londonba érkezik, hogy viszonzza György király washingtoni látogatását.

APROHIRDETÉSEK

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Lakás

Gyermektelen házaspár, állam hivatalnok keres központon utcai ketszoba, összkomfortos lakást május 1-re. Cim: Gömbös Gyula u. 51. 978

Kiadó azonnalra vendéglő, nyári helyiséggel, alkalmas bármilyen üzemenek raktárnak. Teleki utca 55. szám előtti tér. 981

Adás-vétel

Aranyat, ezüstöt, ékszer magas aron veszek. Haslinger ékszerész, Rákóczi ut 8. 545

Olcsón kaphatók nemes gyümölcsfa csemeték: Hitler u. 31. 981

Rádióamatőröknek Standard 4 + 1 komplett alkatrészek olcsón eladó, Vörösmarthy u. 27. (felső csengő) delután 3—5-ig. 975

Jómenetelű vendéglő, kerthelyiséggel eladó. Cim a kiadóban. 976

Aranyat, magas aron veszek, órák, ékszer javítok. Gyenge István ékszerész, Rákóczi u. 19. 753

UJSAG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Hülönféle

Tanyás birtokot keresek haszonbérbe Várad környékén, 20 holdig, azonnalra. Cim: Sarkad Bánát u. 13. 977

TELLUS óra

megbízható!!!

Kérjen vásárlásnál

TELLUS órát

Burgonya, hagyma, dughagyma, foghagyma szükségletét mielőtt beszerezne, tekintse meg raktáron levő készletemet ahol a legolcsóbb nap aron lesz kiszolgálva. Tóth Kálmán Nagyvárad-tér. Telefon 20—68. 970

Építészek figyelmébe! „Akrazát” a biztos falszigetelő minden mészlerakásban kapható. Főlerakat: Kovács Károly, Nagyvárad Mikszáth u. 26. 965

Allást nyee

Fiatal perfekt könyvtelő, sürgősen adja be ajánlatát Postafiók 109. 982

Keresztény tanulót felveszek. Bléz Zoltán, Szent János u. 13. 980

Keresztény párizsi szabász, képzett varrónót társnak keres. Sürgős ajánlatot „Középkorú” jellegére a kiadóhivatalba kér. 979

Kiadótulajdonos:

SENET LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Felelős szerkesztő: **Dr. Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc**, Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda t. t. körtorgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső utca 5. szám.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszoida

Tábla-üveg nagy raktár

Képkeretezés

Melegágyrákok és üvegek

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon 12-13